

SVENSK VECKOTIDNING

NIONDE ÅRG. Nº 5	Prenumerationspris: Helt år Emk. 225:— Halvt „ „ 125:— I utlandet: Helt år Emk. 350:— Halvt „ „ 200:—	UTKOMMER ALLA ONSDAGAR Redaktion: Svenska Folkförbundet Redaktör: N. Blees Reval, Riddaregatan 3.	Annonspris enligt överenskom- melse. För längre annonse- ring beviljas rabatt.	3 febr. 1926
---	---	--	---	-------------------------------

Om Kustbon.

Brev av en ombudsman.

Kustbon har kommit ur spädbarnsåldern. Mången gång har det sett ut, som om livslågan ville slockna. Man har vårdat den som en sällsynt och dyrbar liten planta, försökt få den lämpligaste belysningen och den ändamålsenligaste bevattningen, för att få den att slå rot. Nu måste erkännas, att den kommit ur detta kritiska tillstånd och växer stor och stark.

Kustbon har blivit för vår folkspillra en kulturfaktor av rang och värdighet. Mången har den väckt till insikt om sin svenskhet: att tänka svenskt, att bli va och förbli svensk i alla öden. Att den i de flesta svenska hem blivit oundgänglig och att den i en snar framtid skall bli va kärkommen gäst i varje hem, blev jag övertygad om vid min nyårsrund för upptagande av prenumeration å tidningen i en by, där läsebehovet ej är så särdeles stort. Alla gamla prenumeranter togo glatt efter plånboken eller "pängspongen" och räknade upp 225 mk. för Kustbon. De ha liksom vuxit till ett med den. "De duger inte att bli va utan Kustbon", fick man höra. Svårare trodde jag att det skulle bli att få nya prenumeranter, men över förmodan glad blev jag, då alla de jag med eftertryck påyrkade verkställa prenumertion, beslöt sig för det. I en gård skramlade bröderna ihop summan, i en annan fick jag den efter

"andra" resan — och i en tredje sa farsgubben strax: "Vi ska beställa", och ett sorl av jubel gick genom den vuxna barnskaran. Endast en ställde sig tvekan — trots min varmaste rekommendation — och ville fundera på saken. Jag tror det blir en lång fundering, men nästa nyår, om inte förr, är också han framme och beställer.

Kustbon skall bli va stor och stark och en trogen vän till varje svensk — en veckotidning om ej mera som på inget villkor får försumma en enda vecka, utan utkomma i sina 52 nr. årligen som en anständig veckotidning. Detta måste redaktören sköta om, som vet huru mycket tryckningen kostar, — och skulle det finnas medel så låt den vid lämpliga tillfällen komma ut i dubbelt format.

Ännu en ömsesidig ansträngning och vi äro framme vid målet.
 Jn Bn.

Vacker gåva till Revals svenska skola.

Genom professor Vilh. Lundström har från professorkan Calla Curman i Stockholm till svenska skolan i Reval överlämnats Trehundra (300) svenska kronor, vilket här med innerlig tacksamhet erkännes.

Å "Svenska odlingens vänners" vägnar.

N. Blees.

Bokgåva.

Av Herr O. Walter, Mörsil, har S. O. V. erhållit ett paket svenska böcker. För gåvan fram bäres här ett varmt tack!

För S. O. V.

N. Blees.

Riksdagsvalen.

Man har redan ett par gånger förut i år i Kustbon vidrört de förestående riksdagsvalen. Under den sist gångna treårsperioden ha svenskarna icke haft någon folkrepresentant, men nästa gång borde även vi försöka få en man med i riksdagen. Att denna gång med egen lista gå till valen är icke tänkbart. Den nya valla gen, som utarbetas, ger oss inga möjligheter att bli representerade. Enligt lagprojektet måste ett parti vara så stort, att det kan välja minst två män. I annat fall blir det icke godkänt som politiskt parti. Varje parti, som går till valen, måste dessutom inbetala ett slags garantisumma, som icke återbetalas, om rösterna sedan icke räcka till för 2 representanter. Skulle t. ex. svenska folkförbundet anmäla sig som ett valparti och även lyckas välja en man — det högsta antal svenskarna nån sin skulle kunna välja — så kan dock icke en sådan vald representant komma med i riksdagen. Vi måste, som sagt, kunna välja två, om det skall gälla. Dessa åtgärder ha vidtagits för att man skall slippa

ha att göra med så många "småpartier." Svenskarna kunna därför tänka på val endast i förening med ett annat parti, som är villigt att erbjuda oss en plats. Det kunde för resten vara detsamma med vilket parti vi förena oss. Handlingsfrihet borde svenska folkpartiet ändå utverka för sin representant, så att denne icke blir bunden till händer och fötter med det parti, vi ingå valförbund med. I frågor, som angå den svenska folkminoriteten och överhuvudtaget i minoritetsfrågor, måste vår kandidat kunna handla självständigt. Få vi sådana rättigheter, då spelar det kanske icke någon så stor roll med vilket parti vi ingå förbund. Det parti, för vilket vi ha utsikter att samla det största antalet röster, borde föredragas framför andra. Vi hoppas, att våra svenska organisationer i en snar framtid skola lyckas träffa nödiga överenskommelser med partin, som äro villiga att ta oss med.

Medel mot lungsot.

Under århundraden har man outröttligt sökt finna ett bote-medel mot den hemska sjukdomen, lungsoten, men hittills med mindre framgång. Redan för 35 år sedan började man rekommendera Kochs tuberkulininsprutning i Tyskland såsom ett medel mot sjukdomen, och övermåttan stor var de sjukas glädje. Mången sålde hela sin egendom för att bara komma till denna anstalt. Endast en liten del av de många sökande kunde beredas plats på densamma. Men det befanns, att medlet endast i vissa fall kunde bota.

Nu har dansken Möllgaardt uppfunnit ett guldpreparat, som blandat med serum skall döda tuberkelbacillerna. Medicinen heter sanacrysin och försök med djur ha visat att sjukdomen kan botas. I Tyskland ha många försök även gjorts i sjukhus och man har verkligen lyckats bota sjukdomar i rätt långt framskridet stadium. Ännu är det dock för tidigt att ge ett slutomdöme om medlet. Det kan göras först efter ett eller två år.

Veckans krönika.

Inrikes.

En kongress av teologer ägde rum i Dorpat, varvid bl. a. beslöts tillerkänna även kvinnan rättighet förrätta olika kyrkliga förrättningar. En del äldre präster gjorde visserligen invändningar mot att kvinnor som präster från predikstolen skulle förkunna Guds ord, men största delen var för saken. F. n. studera många kvinnliga studenter vid teologiska fakulteten i Dorpat.

Isförhållandena äro allt fortfarande mycket svåra, isynnerhet här på den estländska sidan. Räddningsarbetet för de nödställda ångbåtarna fortsattes ivrigt av ryska och estniska isbrytare. För endel båtar ser det betänkligt ut, då de på grund av hopade ismassor äro oåtkomliga. Ångbåten "Sakala", som såldes till Italien och under vägen dit fick skador, räddades av isbrytaren "Suur Töll". Tidigare ha av nämnda isbrytare flera fartyg från Hoglandsisarna inassisterats till Reval. Ännu flera båtar ha hämtats in till Revals hamn av ryska isbrytarna Jermack och Svjatogor. En massa ryska matrosar kan man nu dagligen få se på Revals gator. — Söndagen den 30 januari gjorde Poseidon sin sista resa till Hangö under denna vinter. — De starka nordvästliga stormarna ha drivit massor av is från de finländska vattnen in mot Estlands kust. Svårast äro isförhållandena vid Nargö. Här ha formliga berg av is tornat upp sig.

Den 27 januari anlände till Reval fyra tyska handelsfartyg lastade med kolonialvaror; de hade från Dagö assisterats av isbrytaren Tasuja. Suur-Töll inkom senare med ytterligare nio fartyg.

Ryska isbrytaren Jermack har i Reval intagit kol.

Mordmålet mot Alfred Sergo.

Behandling i andra instans.

Sensationsprocessen mot styrmannen på ångaren Kalevipoeg Alfred Sergo för att han bragt Wally Tenchio om livet och sänkt hennes lik på Stockholms redd kom den 28 jan. före till behandling i andra instans i justitiepalatset i Dorpat. I första instans blev Sergo på grund av den

Till våra läsare.

Om någon, som prenumererat på tidningen, icke erhållit något eller några av de första numren — ty det kan i årets början, då adresserna skola sorteras, så lätt uppstå fel — så bedja vi sådana prenumeranter vara vänliga direkt eller genom ombudsmän meddela oss därom.

Redaktionen.

förebrogta utredningen dömd till 8 månaders fängelse i det rätten ansåg att döden inträtt genom att han i hastigt mod kvävt Tenchio. Mot denna dom anförde prokuratorn besvär i andra instans. Som vittne har anlant även den svenske läkaren August Ströman från Stockholm, vilken verkställt obduktionen av liket. Rättens sammanträde kommer att filmas av fotografer från Stockholm.

Sjetteårsdagen av fredens undertecknande i Dorpat var den 2 dennes. Då nedlade utrikesminister A. Piip en krans på den uppskattade statsmannen Jaan Poskas grav.

Försnillningar i riksbanken.

I Reval häktades huvudkassör Roosman i riksbanken. Enligt vad en granskning av bankens böcker givit vid handen har han försnillat sammanlagt 5,320.000 estmark, vilka han för egen räkning utlånat mot 2—5 procent i månaden. Tillgreppen av bankens medel togo sin början år 1923. Tvenne såsom misstänkta för delaktighet i Roosmans lånetransaktioner anhållna bröder Habich ha ställts på fri fot. Roosmans sak har överlämnats till domstolsmyndigheterna.

Utlandet.

Baltiska utrikesministerkonferenserna.

Litauen vägrar att delta. Kaunas, 29 jan. Estlands sändebud i Lettland och Litauen Seljamaa har förklarat att det vore synnerligen önskvärt, att även Litauen skulle delta i den baltiska utrikesministerkonferensen i Riga. Härtill anmärker det litauiska regeringspartiets huvud-

organ „Rytas“, att det uppenbarligen är obekant för minister Seljamaa, att litauens ståndpunkt att icke deltaga i dylika konferenser med Polen, så länge den oförrätt, Polen tillfogat Litauen, fortbestår, är klar och orygglig.

Sveriges ärkebiskop bildar en stipendiefond.

Till ärkebiskopen överlämnades som bekant på hans födelsedag den 15 januari från präster inom stiftet 3,000 kr., avsedda för något ändamål inom stiftet, samt av präster i Stockholm 1,000 kr. Dessa 4,000 kr. jämte samma summa tillagd av ärkebiskopen ha av ärkebiskopen anslagits till en stipendiefond, vars ränteavkastning skall användas till stipendier åt teologer. Medaljkommittén har medgivit, att dess samma dag överlämnade överskott, 5,500 kr., lägges till samma fond. Dessutom har till samma fond överlämnats 300 kr. från vänner i Bälunge och en anonym gåva på 200 kr., vadan fonden redan nu uppgår till 14,000 kr.

Man ser rött i Jönköping.

Ett ytterst säreget naturfenomen har enligt Smålands Allehanda iakttagits i Jönköping och trakten däromkring. Det bestod av de på denna breddgrad så sällsynta röda norrskenen, som upprepade gånger under en kväll och senare färgade himlavalvet i röda flammor.

Vädret var klart med strålande månsken. Under dagen noterades en ovanligt hög temperatur, 12 grader varmt, och ännu vid 10-tiden på kvällen höll sig temperaturen 3 grader över noll.

Självständighetsdagen i Finland.

Till statsrådet har inlämnats en skrivelse, i vilken Itsenäisyden liitto anholder om åtgärder av statsrådet därhän, att självständighetsdagen, den 6 december, måtte bliva en allmän fridag såsom t. ex. 1 maj.

Holländska folkförbundsmän till Finland.

En märklig exkursion planeras till sommaren. Enligt ett meddelande till Uusi Suomi planerar man inom den holländska folkförbunds- och fredsföreningen (Vereeniging voor

Volkenbond en Vrede) en exkursion till Finland nästa sommar eller höst. Inom föreningen uppges den åsikten vara rådande, att Holland hittills samarbetat alldeles för litet med de nordiska länderna särskilt i fråga om spörsmål som ha avseende på Nationernas förbund. Ett sådant samarbete anser man vara mycket önskvärdt i betraktande av de många intressen som Holland och de nordiska länderna ha gemensamma.

I besöket skulle deltaga de mera framträdande medlemmarna i den holländska föreningen, och förslagsställarna planera mötet i tre större städer i Finland, varvid föredrag skulle hållas såväl av deltagare i exkursionen som av finländare om folkförbundstanken och över huvud frågor som stå densamma nära.

Chamberlain mot uppskov med avrustningsmötet.

London, 29 jan. Sir Austen Chamberlain inträffar åtföljd av sin son i dag kväll i London efter att ha varit borta från England i omkring fem veckor.

Chamberlain har, med anledning av sitt sammanträffande med Briand, lämnat pressrepresentanter några uppgifter. Beträffande den förberedande avrustningskonferensen sade han, att någon anhållan om dess uppskjutande icke ingått samt att något dylikt initiativ icke komme att utgå från den engelska regeringen. Om ett dylikt förslag framlägges, kommer han personligen att beklaga detta. Varje försök att komplicera frågan kommer också att röna motstånd från de makters sida, vilka understödde denna idé i Genève. Vad det i Locarno inledda samarbetet angår fordras stort tålamod från båda sidor, men man fick icke låta sig nedslås av tillfälliga obetydliga svårigheter.

Exkejsar Wilhelms födelsedag.

Man hyste farhågor för en antirepublikansk kupp.

Som bekant fyllde exkejsar Wilhelm 67 år den 27 januari. Enligt telegram till St.-T. hade kommunisterna inkallat Berlins 210,000 arbetslösa till en jättedemonstration i Lustgarten mot furstarnas krav. Samtidigt måste man räkna med omfattande

nationalistiska demonstrationer. De bekanta nationalistiska ledarna kapten Erhardt och löjtnant Rossbach uppehöll sig båda i Berlin.

Av denna anledning hade rykten till och med varit i omlopp om en antirepublikansk kupp på exkejsarens födelsedag. Dessa rykten dementeras, men man räknade dock med provokatoriska utfall från den ytterligtgående högern. Polisen hade vidtagit alla åtgärder till förebyggande av tumult och sammanstötningar.

I Hamburg, där kommunisterna också förberett en stor arbetslöshetsdemonstration, hade senaten på grund av de allvarliga oroligheter, som tidigare ägt rum vid likande tillfällen, utfärdat förbud mot den röda planen.

Serberna svårt ansatta av vargar.

Berlin, 26 jan. Vargplågan i Jugoslavien tilltager för varje dag. En by vid gränsen överfölls av en hel flock utsvultna djur. Befolkningen flydde till sina hus, barrikaderade sig och öppnade en gevärseld mot vargarna. En bonde, som djuren fingo tag i, blev illa sargad. På en annan plats hoppade fyra vargar upp i en bil, som befann sig i full fart. Bilisterna förmådde endast med hjälp av revolverar och knivar rädda sina liv.

Sovjet erkänner aldrig tsarskulderna.

En artikel av Trotski om utsiktarna för de ryskfranska förhandlingarnas framgång: Vi hoppas uppnå praktiska resultat av dessa förhandlingar, skriver han, och vi skola göra allt för att åstadkomma sådana. Man får emellertid framför allt icke glömma, att sovjetregeringen fortfarande helt avvisar tanken, att den skulle ha några förpliktelser beträffande tsarregimens skulder. Beslutet om dessa skulders annullering är fortfarande i kraft utan några inskränkningar och sovjetregeringen är f. n. mindre benägen än någonsin att upphäva det. Den vägledande synpunkten för sovjetregeringen vid förhandlingarna med Frankrike är önskan att finna former för de ekonomiska förbindelserna med Frankrike.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget
EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 28. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING
BRANDFÖRSÄKRING
TRANSPORTFÖRSÄKRING
OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa sig till över

EMK. 80.000.000.—

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!

Trafikaktiebolaget MÄLAREN-HJÄLMAREN

TELEFONER: för passageraretrafiken 56-28, Norr 12-57, för godstrafiken Norr 12-99

Reguljära linjer: Stockholm — Köping — Kungsör — Arboga — Örebro
Stockholm — Strängnäs — Västerås — Enköping
Stockholm — Drottningholm — Sigtuna — Skokloster
Stockholm — öarna Ekerö, Björko, Adelsö och Svartsjölandet.

ANGÅENDE AVGÅNGSTIDERNÄ: SE DAGSPRESSEN

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportatiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)
Hamngatan 3 A STOCKHOLM Norrmalmstorg

M. DUBOIS, UPPSALA
BAGERI- OCH KONDITORI A.-B.
rekommenderas

Telefoner: Konditoriet 15 28 - Bageriet 27 80 - Kontoret 9

Bageriidkarnes Jäst-Aktienbolag

hållbar och jäskraftig

Pressjäst

är oöverträffad.

Återsförsäljare antagas där vi
föret icke äro representerade.

Post- och telegrafadress:

Jästängen, STOCKHOLM.

GÖTEBORG
KÖR
OLOF ASKLUNDS
BRÖD.
Det ar bäst.

EGONLINEN

uppehåller regelbunden trafik Göte-
borg med alla mellanliggande svenska
hamnar till

Karlskrona—Danzig—Libau—
Riga—Reval—Hälsingfors.

Rylander & Rudolfs Fabriks A.-B.
Henriksdal, Sverige

Telegramadr.: "Rudolfs" Telefon 4 40 & 144 40

Tillverka telefonkol och dynamobors-
tar lämpliga för alla i marknaden före-
kommande apparater och maskiner.
Begär offert.

Järnvägsrestauranten, Malmö
i nya hemtrevliga lokaler med ingång
från Skeppsbron
Fullständig restauranttrörelse.
Smörgåsbuffé - Konditoriavdelning

INGEN VET VAR
haren har sin gång,
men en var vet, att

PIX - PASTILLER

finnas överallt. Säljes i askar à 25 och 50 öre.
Ensamtillverkare:

Pix Aktiebolag, Gävle

Medlemsavgifter till Senska
Ödningens Vänner för 1925,
som hittills ännu icke erlagts,
torde fortats möjligt betalas.
Riddaregatan 3 alla dagar kl.
10—1.

Den, som är förständig att ej låta sig döras
av allt utländskt köper alltid svenska varor. En
gammal välkänd firma lämnar alltid köparen
bästa garanti att vid inköp erhålla största valuta
för sina penningar.

Våra tillverkningar:

SALUBRIN
SPRITÄTTIKA
AROMA ÄTTIKSPRIT

Eau de Cologne:
Extrait Double CARITA
Extrait Quadruple DELILA

Hårvatten: Lotion GAMBO
Lavendelvatten: Extrait Triple GARITA äro
var i sitt slag marknadens yppersta och därtill
billigaste fabrikater. Därför garanterar

A.-B. P. HAKANSSON, ESLÖV.

Olof Almér

Tel. 531 Kristianstad Tel. 163
Välsorterat Fin- o. Grovbageri

VILTSKINN

Räv, Utter, Mård, Hermelin, Ekorre,
Harre o. Kanin uppköpas till allra
högsta pris.

Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsak-
lingen äro för egen fabrikation. Prislista sän-
des mot porto.

Fougstedts Pälsvarufabrik, Malmö 4

Falkenberg

Använd

Extra vetemjölet

„ÖRNEN“

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolfs“. Rt. 440 & 14440

Tillverka telefonkol och dynamobors-
tar för alla i marknaden förekommande
apparater och maskiner. — Begär offert!

Vid 22:dra allmänna lantbruksmöte i Göte-
borg år 1923 erövrade

Thermaenius Trösvärk

hederspris, guldmedalj och fem lista pris.

Nya Herkules Slättermaskiner lista pris

Nya Fortuna Gröpkvarnar lista pris

Salix Radsåningsmaskin lista pris

Generalförsäljare:

KULLBERG & Co A.-B. Katrineholm

Större och mindre

Skogsparker på rot

såväl som

sågtimmer

köpes kontant av Säfveåns A. B.
Göteborg

Medlemmarna av sv. lärareförbundet
sammankallas till

årsmöte

i Hapsal, Hotell Petersburg, söndagen
d. 7 februari kl. 12 f. m.

Styrelsen.